

ת"פ 53631/11/18 - מדינת ישראל נגד דוד גולן

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 53631-11-18 מדינת ישראל נ' גולן(עציר)

בפני בעניין: כבוד השופטת ג'ויה סקפה שפירא
מדינת ישראל

המאשימה

נגד
דוד גולן

הנאשם

ב"כ המאשימה: עו"ד אייל לידני

ב"כ הנאשם: עו"ד מיכאל עירוני

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעשר עבירות קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות. מעשיו של הנאשם תוארו באופן מפורט בהכרעת הדין. בתמצית ייאמר כי מדובר בפרשייה שבה נהג הנאשם לנצל את כישורי השכנוע שלו, ובאמצעות שורה של מצגי שווא גרם לאנשים שנקרו בדרכו, מרביתם בני המגזר החרדי, להעביר לידי סכומי כסף כהלוואה, כביכול, לצורך ביצוע עסקה לרכישת יהלומים, ולעיתים בתמורה לפיקדון בדמות יהלומים מזויפים. לאחר קבלת הכספים נהג הנאשם להיעלם ולהפסיק להשיב לשיחותיהם של המתלוננים. הנאשם, שהתחזה לאדם דתי ביצע את מעשיו בשיטתיות ובצורה מתוככמת, מסר פרטים כוזבים באשר לשמו ולעיסוקו, עשה שימוש במספרי טלפון שונים תוך יצירת מצגי שווא לפיהם הוא עוסק בעסקאות יהלומים ומעוניין לקבל הלוואה לצורך השלמת העסקאות. הנאשם נהג לפנות ברחוב אל עוברי אורח בעלי חזות חרדית ולשאול היכן יוכל למצוא רב שיפסוק לו בהלכות ריבית. כאשר התעניינו המתלוננים בשאלותיו, סיפר להם הנאשם בכזב, כי הוא מתעסק ביהלומים וכי נקרתה לפתחו הזדמנות לעסקה, אשר את מרבית רווחיה הוא מעוניין לתרום לצדקה. עוד טען הנאשם בפני המתלוננים בכזב, כי חסר לו סכום כסף לצורך ביצוע העסקה, וכי הוא מחפש רב על מנת להיוועץ עמו בהלכות ריבית, שכן מצא אדם המעוניין להלוות לו את הסכום הדרוש בריבית. כל זאת עשה הנאשם על מנת לבסס את מצגי השווא, וכן על מנת לרכוש את אמונם של המתלוננים בו. בהמשך, ולאחר שנוצר אמון בין הנאשם לכל אחד מהמתלוננים, שכנע אותם הנאשם למסור לידיו את סכום הכסף החסר כביכול לעסקה, לעיתים כהלוואה ולעיתים כשותפות בעסקה. בתמורה הבטיח הנאשם להשיב את הכסף בתוך פרק זמן קצר בן מספר ימים, זאת על אף שלא היה בכוונתו לעשות כן. לעיתים נקט הנאשם בצעדים נוספים על מנת לחזק את אמונם של המתלוננים, כגון מסירת יהלומים מזויפים כפיקדון, כביכול, או חתימה על שטר עסקה תוך מסירת פרטים כוזבים. בעקבות מצגי השווא שהציג, קיבל הנאשם במרמה מעשרה קורבנות סכום כולל של כ- 91,000 ₪. (להלן: "התיק העיקרי").

2. לאחר הרשעתו צירף הנאשם שני תיקים נוספים והורשע במיוחדם לו בהם על פי הודאתו בעובדות כתבי האישום.

הנאשם הורשע, על פי הודאתו בעובדות כתב אישום בתיק פל"א 549973/2017 בעבירת קבלת דבר במרמה, בשל כך שביום 11.12.17, לאחר שהגיע לביתו של המתלונן בבני-ברק, בעקבות הבטחתו של הנאשם לתרום לכולל של המתלונן, הציג עצמו בפני המתלונן בכזב כסוחר יהלומים וביקש ממנו הלוואה לצורך עסקה דחופה, הפקיד בידיו טבעת חסרת ערך, אותה הציג כטבעת יהלום, ועל סמך מצגי השווא קיבל מהמתלונן במרמה 5,000 דולר ו- 4,600 אירו.

בנוסף הורשע הנאשם, על פי הודאתו בעובדות כתב אישום בתיק פל"א 12923/2018 בעבירות קבלת דבר במרמה ושימוש במסמך מזויף, בשל כך שביום 19.3.18 בשעת צהריים, פנה למתלונן, הציג עצמו כקבלן בנין וביקש לתרום כסף במסגרת "קמחא דפסחא". הנאשם הציע למתלונן שיק מזויף בסכום 32,000 ₪ בתמורה לסכום של 7,000 ₪ במזומן ואמר לו כי לאחר שיפדה השיק המתלונן ייקח חלק מהסכום ואת היתר יעביר לתרומה. כדי לשכנעו הציג הנאשם מצג שווא לפיו הוא משוחח עם חלפן כספים בטלפון ומציע לו את העסקה, לאחר מכן טען בכזב בפני המתלונן כי חלפן הכספים דרש עמלה גבוהה על השיק וכי הוא מעדיף להעביר את הכסף באמצעות המתלונן. לאחר שהשניים הגיעו לביתו של המתלונן ולאחר שהנאשם רכש את אמונו הסכים המתלונן לעסקה, משך מחשבון הבנק שלו סכום של 5,300 ₪ ומסר אותו לנאשם.

3. המאשימה ביקשה לקבוע מתחתם עונש הולם אחד ביחס לכלל העבירות בהן הורשע הנאשם, לרבות התיקים המצורפים, הנע בין עשרים ושמונה לחמישים וארבעה חודשי מאסר בפועל, וביקשה לגזור עליו עונש המצוי בראש המתחם, להפעיל במצטבר את עונש המאסר המותנה בן ארבעה חודשים שתלוי ועומד נגד הנאשם, וכן לגזור עליו מאסר על תנאי, קנס ופיצוי לכל אחד מהמתלוננים על פי הנזק שנגרם לו כפי שנקבע בהכרעת הדין. ב"כ המאשימה הדגיש את הערכים המוגנים באמצעות העבירות ואת השיטתיות והתחכום שבהם בוצעו המעשים. עוד הדגיש ב"כ המאשימה את עברו הפלילי המכביד של הנאשם ותמך טענותיו בפסיקה.

4. ב"כ הנאשם תיאר הליך טיפולי קודם שבו היה נתון הנאשם במסגרת הרשות לשיקום האסיר, אשר נקטע עקב הגשת כתב אישום ממנו זוכה הנאשם. ב"כ הנאשם ביקש להפנות את הנאשם לקהילה טיפולית טרם גזירת העונש.

ביחס לעונש, לא חלק ב"כ הנאשם על מתחם העונש ההולם שאותו ביקשה המאשימה לקבוע, אך טען כי ברקע לביצוע העבירות עומדת התמכרותו הקשה של הנאשם להימורים והפסקתו של הטיפול שבו היה נתון בעיצומו, שלא באשמתו של הנאשם. ב"כ הנאשם תיאר את נסיבותיו האישיות והמשפחתיות של הנאשם, את העובדה כי במסגרת מעצרו שימש כחונך לעצורים אחרים וביקש למקם את עונשו בחלקו האמצעי של מתחם העונש ההולם.

5. הנאשם בדברו האחרון תיאר בכי טראומה שחוה בילדותו, אותה חשף רק במהלך טיפול שבו שולב במסגרת מאסרו האחרון, ואמר כי ההתמכרות להימורים היוותה מפלט עבורו, אליו נמלט מזיכרונות אותה טראומה. הנאשם שב וביקש עזרה טיפולית, ואמר כי מצטער על מעשיו.

6. טרם אתייחס לשיקולים השונים בגזירת העונש, אומר כי לא מצאתי לדחות את גזירת הדין לצורך שילובו של

הנאשם בקהילה טיפולית סגורה, והטעמים לכך יפורטו בהמשך הדברים.

מתחם העונש ההולם

7. הגם שהנאשם הורשע בביצוע שורה של עבירות שבוצעו במועדים שונים כלפי קורבנות שונים, האופן שבו בוצעו העבירות דומה מאד וניתן לראות קשר הדוק בין העבירות שבוצעו בכלל התיקים בגינם הורשע. על כן יש להתייחס אל כל העבירות כאל אירוע אחד, כפי שביקשו ב"כ הצדדים לעשות.
8. הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם הם קניינו של אדם וזכותו של אדם לכלכל החלטותיו על פי מידע אמיתי.
9. הנאשם הגה את תכניתו העבריינית והוציא אותה אל הפועל לבדו. המעשים בוצעו בצורה שיטתית ומתוככמת, שדרשה ממנו מידה רבה של תעוזה ויצירתיות. הנאשם, שהצטייד בלבוש ואביזרים מתאימים לביצוע העבירות, בחר בקפידה את קורבנותיו, השייכים כולם למגזר החרדי והפגין ידע בנושאי הלכה ובדמויות בולטות בעולם החרדי, שסייעו לו לרכוש את אמון הקורבנות. הנאשם ניצל את תרבות הערבות ההדדית וגמילות החסדים הנוהגת בקרב הציבור החרדי, וקיבל במרמה כספים גם מקורבנות אשר חלקם היו מבוגרים מאד, חלקם- הפרוטה לא הייתה מצויה בכיסם והם לוו בעצמם כספים כדי להלוות אותם לנאשם.
10. סכומי הכסף שקיבל הנאשם במרמה מכלל קורבנותיו מסתכמים לסכום גבוה מאד, העומד על כ- 140,000 ₪, והנאשם לא השיב עד היום ולו שקל אחד מתוכו, כך שהנזקים שגרם נותרו בעינם.
11. עיון בפסיקה מלמד כי בגין מעשי מרמה שבוצעו בנסיבות דומות נגזרו עונשים שכללו רכיב משמעותי של מאסר בפועל. ראו למשל ת"פ (י-ם) 35879-04-16 **מדינת ישראל נ' פלוני** (פורסם בנבו 27.12.16), הפסיקה שנזכרה שם, ופסק הדין בערעור עפ"ג (י-ם) 1035-02-17 **פלוני נ' מדינת ישראל** (14.6.17).
12. לנוכח השיטתיות של המעשים, החזרה עליהם, סכומי הכסף הגדולים שהתקבלו במרמה ומידת ההשקעה שהשקיע הנאשם בתכנון העבירות ויצירת מצגי השווא, סברתי כי קצהו העליון של מתחם העונש ההולם הוא שש שנות מאסר. עם זאת, לא אחמיר עם הנאשם מעבר לעתירתה של המאשימה, ואקבע כי מתחם העונש ההולם הוא זה אשר שני הצדדים הסכימו עליו- בין עשרים ושמונה לחמישים וארבעה חודשי מאסר בפועל, ולצדם מאסר מותנה, קנס ופיצוי למתלוננים.
13. משעה שהעבירות בוצעו מתוך מניע כספי, ישנה חשיבות להטלת עונש כספי בדמות קנס ופיצוי בשיעור שיהיה מותאם לטובת ההנאה שהופקה מן העבירות, וכן לצורך השבת המצב של המתלוננים לקדמותו, ככל הניתן. ענישה מסוג זה מביאה לביטוי גם את חוסר הכדאיות הכלכלית שבביצוע העבירות, הן ביחס לנאשם עצמו, הן ביחס לציבור

כולו. עם זאת, בהתאם להוראות סעיף 40 לחוק העונשין, בקביעת גובה הקנס אתחשב גם במצבו הכלכלי של הנאשם כפי שעלה מתוך הראיות שנשמעו לפני.

נסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות והעונש המתאים לנאשם

14. כפי שהובהר לעיל, לא מצאתי לדחות את גזר הדין של הנאשם כדי לאפשר לו להשתלב בקהילה טיפולית לגמילה מהימורים.

בעניינו של הנאשם לא התבקש תסקיר מבחן לעניין העונש, ועל פי התרשמותי, הדבר לא נעשה בהיסח הדעת או מתוך טעות, אלא מתוך החלטה מודעת ששקלה את הסיכונים והסיכויים שעשויים לצמוח מבקשה שכזו.

משעה שהחוק אינו מאפשר להתייחס אל תסקיר המעצר כאל תסקיר לעונש, מובן כי לא ניתן להתייחס להמלצת שירות המבחן, אם ניתנה, ביחס להליך המעצר, כאל המלצה לפרשת העונש. מכאן, שניתן היה לדחות את בקשתו של הנאשם מטעם טכני בלבד של היעדר המלצה טיפולית של שירות המבחן.

מכל מקום, אף אם הייתה המלצה כאמור, ראוי היה לדחות את בקשתו של הנאשם גם לגופה. שילובו של נאשם במשפט פלילי בהליך טיפולי לצורך גמילה ראוי שייבחן, ככלל, בשלב העונש, ואולם אין משמעות הדבר כי יש לאפשר השתתפות בהליך שכזה לכל נאשם המביע בכך עניין. מדובר בפריבילגיה השמורה, לטעמי, לנאשמים הנוטלים אחריות על מעשיהם ומביעים הבנה לפסול שבהם. קשה לומר כי תנאים שכאלה מתקיימים בעניינו של הנאשם, אשר כפר כפירה כללית בכתב האישום, נמנע מלהעיד במהלך משפטו וממילא לא הביע לאורך המשפט מילה אחת של חרטה על מעשיו. הנאשם אמנם אמר בסוף דבריו לעונש "אני מצטער", ואולם מדובר באמירה כללית, שלא ברור למה היא מתייחסת, והתרשמתי כי מדובר בדברים שנאמרו מן השפה ולחוץ, ואין הם מבטאים קבלת אחריות, וממילא לא הפנמה או הכרה בפסול שבמעשיו ובפגיעה הקשה שפגע בשורה ארוכה של אנשים. בהקשר זה יש להזכיר, כי במסגרת הטיעונים לעונש שנשמעו בעניינו של הנאשם בת"פ 41205-02-11 של בית משפט השלום ברמלה ביום 7.6.12 הביע הנאשם חרטה עמוקה על מעשי מרמה דומים שבגינם נשפט, תיאר כי למד את לקחו והפנים את הדברים, אך ימים ספורים לאחר מכן, שב וביצע עבירות מרמה נוספות, שעליהן נשפט במסגרת ת"פ 5065-09-12 של בית משפט השלום בתל אביב.

יתרה מכך, לטענת ההגנה, הנאשם כבר שולב בעבר בהליך טיפולי ממושך, אשר אמנם נקטע בעיצומו, ואולם דומה כי הוא לא הפנים דבר מהמסרים הטיפוליים, ושב לבצע עבירות ביתר שאת.

בנסיבות אלה, לא מצאתי כי ישנה הצדקה לדחות את פרשת העונש לצורך שילובו של הנאשם בטיפול, וככל שהנאשם מעונין בטיפול ומתאים לכך, יהיה בידו לנצל את מאסרו כדי להשתלב בטיפול בתוך בית הכלא.

15. מובן כי לא ניתן לזקוף לחובת הנאשם את עמידתו על כך שתובאנה ראיות להוכחת אשמתו. ואולם, הנאשם אינו זכאי ליהנות מן ההקלות שלהן זוכים מי שמודים ומקבלים אחריות על המעשים. ראוי היה לזקוף לחובתו של הנאשם את האופן שבו נוהלו ההוכחות, לרבות עמידה על הגעתם לבית המשפט של עדים, שבסופו של יום הודעותיהם במשטרה הוגשו בהסכמה, והדרך שבה התנהל הנאשם עצמו בעת שמיעת העדויות, כפי שבאה לביטוי בפסקה 49

להכרעת הדין. עם זאת, לנוכח הדרך שבה התנהלו רשויות החקירה והתביעה, כפי שתוארה החל מפסקה 70 להכרעת דין, לא מצאתי להחמיר עם הנאשם בשל התנהלותו שלו במהלך המשפט.

16. לנאשם שהוא בן 47, גרוש ואב לשניים, עבר פלילי מכביד שמרביתו בעבירות רלבנטיות. לחובתו חמש הרשעות קודמות, בין היתר בעבירות מרמה רבות, והוא ריצה ארבעה עונשי מאסר בפועל, שניים מהם למשך תקופות ארוכות. ההליכים המשפטיים שהתנהלו נגד הנאשם, המאסרים שריצה כמו גם קיומו של עונש מאסר מותנה, לא הרתיעו אותו מלשוב ולבצע עבירות נוספות שהלכו והסלימו בהיקפיהן.

17. עיון בגזרי הדין שניתנו נגד הנאשם בתיקים קודמים, מלמד על קיומם של דפוסי מרמה מושרשים, שבאו לביטוי גם בהתנהלות מול הקורבנות שפגע בהם לאורך השנים וגם בהתנהלות מול בתי המשפט שדנו בעניינו. אלה, כמו גם עברו הפלילי המכביד של הנאשם, מחייבים מתן משקל נכבד מאד לשיקולי הרתעה אישית, שיבואו לביטוי בתוך מתחם העונש ההולם.

18. בנסיבות אלה, לא קיימת כל הצדקה להימנע מהפעלת עונש המאסר המותנה שעומד לחובת הנאשם במצטבר לעונש שייגזר עליו.

19. התנהלותו המרמתית של הנאשם לאורך שנים ארוכות, פגיעתו החוזרת ונשנית בחברה והעובדה שטיפול שבו השתתף בעבר מטעם הרשות לשיקום האסיר לא מיתן, ולו במעט, את התנהלותו העבריינית, העובדה שביצע עבירות גם בשעה שהתנהלו נגדו הליכים משפטיים, לעיתים ימים ספורים לאחר שנגזר דינו בתיק אחר והעדר הרתעה לנוכח עונשי מאסר ומאסר מותנה שהוטלו עליו, מחייבים לשקול בעניינו של הנאשם שיקולי הגנה על הציבור, בשל קיומו של חשש ממשי כי הנאשם יוסיף לבצע עבירות. שיקולים אלה מחייבים את כליאתו של הנאשם למשך פרק זמן ארוך, ועוצמתם כה גבוהה, עד כי הם מצדיקים החמרה בעונשו מעבר למתחם העונש ההולם. על אף האמור, לא מצאתי להחמיר עם הנאשם מעבר לעתירתה של המאשימה.

20. בעניינו של הנאשם לא נמצאה ולו נסיבה אחת המצדיקה הקלה עמו. משכך יש לגזור עליו עונש המצוי בקצהו העליון של מתחם העונש ההולם.

21. אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. חמישים וארבעה חודשי מאסר בפועל שימנו מיום מעצרו 4.11.18.

ב. עונש המאסר המותנה בן ארבעה חודשים שנגזר על הנאשם בת"פ (ת"א) 17157-06-15 יופעל במצטבר לעונש שנגזר על הנאשם.

בסך הכל ירצה הנאשם חמישים ושמונה חודשי מאסר בפועל שימנו מיום מעצרו.

ג. תשעה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו, שלא יעבור עבירה מסוג פשע לפי פרק יא' לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.

ד. שבעה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו, שלא יעבור עבירה מסוג עוון לפי פרק יא' לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 למעט עבירה לפי סעיף 413 לחוק.

ה. פיצוי למתלוננים כמפורט להלן:

- (1) למר יקותיאל ליברמן, המתלונן באישום הראשון, ע"ת 1 בתיק העיקרי - פיצוי בסך 6,000 ₪.
- (2) למר אלחנן שפירא, המתלונן באישום השני, ע"ת 2 בתיק העיקרי- פיצוי בסך 8,000 ₪.
- (3) למר אברהם לרנר, המתלונן באישום השלישי, ע"ת 3 בתיק העיקרי- פיצוי בסך 8,000 ₪.
- (4) למר נפתלי גולדברג, המתלונן באישום הרביעי, ע"ת 4 בתיק העיקרי- פיצוי בסך 10,000 ₪.
- (5) למר בנימין יצחק כהנא, המתלונן באישום השישי, ע"ת 6 בתיק העיקרי- פיצוי בסך 2,000 ₪.
- (6) למר משה דרשן, המתלונן באישום השביעי, ע"ת 7 בתיק העיקרי- פיצוי בסך 5,000 ₪.
- (7) מר לייב גלנט, המתלונן באישום השמיני, ע"ת 8 בתיק העיקרי- פיצוי בסך 36,000 ₪.
- (8) מר יהושע אויסאיבל, המתלונן באישום התשיעי, ע"ת 9 בתיק העיקרי- פיצוי בסך 6,000 ₪.

₪.

(9) למר משה אפשטיין, המתלונן באישום העשירי, ע"ת 10 בתיק העיקרי- פיצוי בסך 10,000 ₪.

(10) מר יעקב ברסלר המתלונן באישום האחד-עשר, ע"ת 11 בתיק העיקרי- פיצוי בסך 8,400 ₪.

(11) למר יוסף גוטמן, המתלונן בתיק פלא 549973/2017 - פיצוי בסך 35,200 ₪.

(12) למר אריה כהן המתלונן בתיק פלא 129293/2018 ע"ת 1 בכתב האישום- פיצוי בסך 5,300 ש"ח.

בסך הכל ישלם הנאשם פיצוי למתלוננים בסך 139,900 ₪. הפיצוי ישולם בשני תשלומים חודשיים שווים ורצופים, הראשון עד ליום 1.1.20 והשני עד ליום 2.2.20.

המאשימה תעביר את פרטי כלל המתלוננים, לרבות מספרי הטלפון שלהם למזכירות בית המשפט עד ליום 15.12.19.

ו. קנס בסך 20,000 ₪ או ארבעה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בארבעה תשלומים חודשיים שווים ורצופים הראשון עד ליום 2.3.20 והבאים עד ל-1 בכל חודש עוקב. לא ישולם איזה מהתשלומים במועדו, תעמוד מלוא יתרת הקנס לפירעון מידי.

22. זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ג' כסלו תש"פ, 01 דצמבר 2019, בנוכחות הצדדים.